

Tintin og jeg

Tintin og jeg

Tintin og jeg er et fortrolig møte med tegneserieskaperen Hergé alias Georges Remi. Den i utgangspunktet sky og innesluttete pappaen til Tintin åpner en dag i 1971 uventet sitt hjerte for den dengang 23 år gamle studenten Numa Sadoul.

Tintin et moi
Anders Østergaard
Angel Production
2003
Norsk filminstitutt
4:3 Fullskjerm
Dolby Digital 2.0
75 min.
2

7

En tegneseriekunstners beretning

Tintin og jeg er et fortrolig møte med tegneserieskaperen Hergé alias Georges Remi. Den i utgangspunktet sky og innesluttete pappaen til Tintin åpner en dag i 1971 uventet sitt hjerte for den dengang 23 år gamle studenten Numa Sadoul. Med en biografi for øye får Sadoul fri tilgang til Hergés sinn i fire dager. Samtalene blir tatt opp på bånd, og det er disse opptakene som utgjør grunnpilaren i dokumentarfilmen

Tintin og jeg. Vi følger begivenhetene rundt Hergé og Tintin kronologisk til hans død i 1982.

Hergé beskriver sin barndom som høyst middelmåtig, og levner ingen tvil om at hans strenge katolske oppdragelse var nokså gledesløs. Tidlig i livet blir tegningen hans tilfluktsted, og 20 år gammel blir han oppdaget av den konservative pater Norbert Wallez. Nærmest i blinde løper han Wallez' ærend, og vi forstår fort at det er her skoen trykker: I store deler av livet lar Hergé seg styre av andre, og får utløp for egne ønsker og frustrasjoner gjennom sitt tegnede univers. Som tittelen

Tintin og jeg antyder står Hergé sine figurer uvanlig nær. Tintin startet som et bilde på det Hergé ønsket å være: Rettferdig, modig og fryktløs, alltid parat til å sloss mot urettferdighet. Hergé sender Tintin til alle verdenshjørner, men reiser aldri selv noe sted. Filmen viser at på tross av denne nærheten unngår Hergé å la tegneseriene bli en privat reise. Han suger til seg kunnskap om geografi, historie og politikk, lager egne utklipparkiv som han flittig bruker i seriene for å gjengi virkeligheten så realistisk som mulig. Resultat blir eventyrlige historier med det 20. århundres begivenheter som krig og månelanding som bakteppe. Hergé får i filmen æren for å transformere det private til noe universelt, og i forlengelse av dette å gjøre tegneserien til kunst.

3D bilder og psykoanalyse

Tintin og jeg gjør bruk av tradisjonelle dokumentariske fortellergrep som arkivopptak, avisutklipp, fotografier og intervju av legmann og lærd for å belyse Hergés liv og virke. Samtidig bryter filmen

med det tradisjonelt dokumentariske ved symbolsk ladede iscenesettelser av Hergés univers. Utvalgte serieruter presenteres i en slags 3D versjon som kamera kan kjøre inn i. Filmen oppløser på denne måten tegneseriens todimensjonalitet. Den suger oss inn i seriens virkelighet og utfordrer grensen mellom denne og vår virkelighet. Dette fungerer i sin tur som en kommentar til Hergés intime forhold til sitt tegnede univers.

Tidlig i filmen legges hele Hergés tegnede verden (nær 15000 tegneserieruter) sirlig utover et gulv. I oversiktsbilder blir serierutene abstrakte, men vi ledes av utvalgte intervjuobjekter inn i enkelte bilder og ned i Hergés og Tintins univers. Igjen kobles tegneserien til virkeligheten, til dens innflytelse på publikum, og alltid med en forbindelse til Hergés liv.

I tillegg til bruken av Hergés estetikk, bryter filmen med det tradisjonelt dokumentariske gjennom dataanimerte sekvenser av Hergé synkronisert over båndopptakene. Disse sekvensene skaper en illusjon av dokumentasjon, og selv om denne er falsk er bildene så sterke at vi lar oss overtale til å tro på dem. Disse bildene er også effektive på et symbolsk plan. Hele filmen underbygger betydningen Tintin har hatt for Hergé, og hvordan Hergés og den tegnede virkeligheten glir over i hverandre. Den animerte Hergé blir således liggende som en ånd over verkene, over filmen og over oss som publikum.

Hvite mareritt

Filmen åpner med et 3D bilde fra tegneserien «Tintin i Tibet». Bildet viser et ødelagt fly, delvis begravd i snø, med en avrevet propell ytterst i billedrammen. Rundt flyet er det snødekte fjell så langt øyet kan se. Filmen fører oss gradvis innover i bildet, avbrutt av hvite flash og nær panorering i et rom langs en mikrofon og en kassettpiller. Så ender vi på Tintin og co i fjellskråningen. Over bildene ligger Hergés stemme. Han forteller at historiene dypest sett handler om ham selv.

Bildet vi møter er suggererende, og fanger vår interesse umiddelbart, men det har også en sterk symbolsk verdi. Vi får siden vite at bildet er hentet fra «Tintin i Tibet». Hergé tegnet dette albumet som en bearbeidelse av den mest traumatiske opplevelsen i hans liv. Etter mange års ekteskap forelsker Hergé seg i fargeleggeren Fanny. Oppflasket på strenge katolske verdier og speidermoral er Hergé nær ved å dukke under av skyldfølelse. Like fullt tar han ut skilsmisse, og vi får inntrykk av at Hergé for første gang i sitt liv handler etter egen vilje. Hergé sliter med samvittigheten og hvite mareritt. Han går i terapi, og blir anbefalt å hvile fra Tintin. Hergé gjør det motsatte, han dykker ned i det underbevisste og tegner seg gjennom traumet. Dette blir i filmen presentert som Hergés vendepunkt, og sammenfaller med filmens vendepunkt. Etter denne

hendelsen kan det synes som Hergé finner alle slags påskudd for å slippe og tegne Tintin. Etter at Hergé har forsont seg med sine svik på tidligere idealer og sin kone, kan det synes som han ikke trenger Tintin lenger. Han har funnet seg selv og vil bekrefte sin løsrivelse fra fortidens skygger. Han gjør et forsøk på en kunstmalerkarriere, men mislykkes. Han vender motvillig tilbake til Tintin. Tintin som for Hergé har vært en slags utfluktsmulighet, kan paradoksalt nok synes å ha blitt hans bane.

Tintin og jeg vil få Tintin fans til å lese Hergés tegneserier med nye øyne og, om mulig, høyere aktelse. De som enda ikke har latt seg trekke inn i Tintins univers av forskjellige grunner, vil nå innta Avalon. For filmen appellerer på alle nivåer. Den er vakker å se på, dramatisk oppbygget etter alle kunstens regler, den er informativ og gir et levende bilde av en fascinerende kunstner hvis suksess ikke gav ham mye glede.

Utgivelsen

Filmen er en estetisk nytelse. Ikke bare er den full av vakre bilder, den er også skutt på HDTV-format, noe som gir en uklanderlig gjengivelse på fjernsynsskjermen. At den er ikledd bredformat - widescreen 1.85:1, er heller ikke å forakte. Lyden står oppført med Dolby digital og opptreer eksemplarisk på et vanlig stereo tv.

Hva ekstramateriell angår er DVDen sparsomt forsynt. En 3 min. lang trailer kan føles overflødig, ihvertfall hvis du allerede har sett filmen i sin helhet. Mangel på ekstramateriell oppleves imidlertid ikke som et savn. Etter å ha vært gjennom en så velkomponert terapitime med Hergé er sansene mettet.

Anmeldt av Tonje Bjander

Takk til Norsk filminstitutt for anmelderkopi.

Ja
[tintin_cover;](#)